

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering
van Eibergen d.d. 9 november 2004

de griffier,

de voorzitter,

J. van Urk

Mr. F. Tjaberings

**BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED
HERZIENING XV
(antennevelden defensie)**

BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED

Herziening XV (antennenvelden Defensie)

Inlichtingen:
Gemeente Eibergen
Sector Wonen en Werken
Tel: 0545-468217

Eibergen, september 2004

TOELICHTING

Algemeen

Op 27 juni 1995 werd door de gemeenteraad vastgesteld het bestemmingsplan Buitengebied. Dit bestemmingsplan is op 26 januari 1996, nr. RG95.34567 door gedeputeerde staten van de provincie Gelderland goedgekeurd.

Na de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op 10 februari 1998, nr. E01.96.0125 is het bestemmingsplan onherroepelijk.

Het plan

De internationale politieke ontwikkelingen vanaf 1991 hebben geleid tot een ingrijpende verandering van de Nederlandse krijgsmacht. Deze verandering is in de Prioriteitennota beschreven. De gewijzigde taakstelling van de krijgsmacht is ook van invloed op de taakuitoefening van de inlichtingendiensten van de krijgsmachtsdelen. De regering heeft in 1995 besloten om deze diensten van de Landmacht, Luchtmacht en Marine samen te voegen. Hierdoor is het Verwervings Centrum (VC) ontstaan, voorheen genaamd Operationeel VerbindingsInlichtingen Centrum (OVIC). Het VC is gevestigd op het landmachtkamp Holterhoek te Eibergen.

Om het VC de opgedragen taak goed te laten uitoefenen is een uitbreiding van het antennesysteem benodigd. Reeds in 2000 is er een bestemmingsplanherziening opgestart om hiervoor zorg te dragen. De insteek toentertijd was een antennesysteem bestaande uit 6 masten, waarvan drie masten met een hoogte van 95 meter en drie masten met een hoogte van 75 meter. Vanwege nieuwe technologische ontwikkelingen wordt er nu ingestoken op een compleet ander antennesysteem. Het nieuwe antennesysteem bestaat uit meerdere antenne's geplaatst in diverse cirkels met een hoogte van 15 meter. Er zal een mogelijkheid worden opgenomen om antenne's te plaatsen, met een vrijstelling van Burgemeester en Wethouders, tot maximaal 30 meter. Deze mogelijkheid is gecreëerd voor het geval er nieuwe brandhaarden in de wereld mogen ontstaan, waarvoor het te realiseren systeem niet toereikend is. Er kunnen dan tijdelijk antenne's worden geplaatst van 30 meter hoogte. Het systeem betreft een ontvangstsysteem, dit betekent dat de antenne's alleen ontvangen en niet zenden en derhalve geen straling zullen uitzenden. Gezien de aard en omvang van de verandering is er besloten voor het nieuwe systeem de lopende planologische procedure te stoppen en een nieuwe planologische procedure te starten.

In de directe omgeving van Eibergen, nabij Kamp Holterhoek, is onderzoek gedaan naar een geschikte locatie. Daarbij is gekozen voor de locatie aan de Noachweg. Hier zijn reeds enkele terreinen in eigendom van Defensie (de Staat) en ook als zodanig bestemd. Daarop bevinden zich al masten met antennedraden. Deze gronden zullen ook zo bestemd blijven en zullen hierdoor buiten deze bestemmingsplanherziening vallen. De mogelijkheden die het geldende bestemmingsplan voor deze gebieden biedt zijn onder meer het oprichten van antenne's met een maximale hoogte van 30 meter en kazernesgebouwen met een maximale hoogte van 10 meter. Op grond van het geldende bestemmingsplan zal op deze gronden een gebouw worden opgericht ten behoeve van het opstellen van technische apparatuur, vanwaar uit de distributiekabels naar Kamp Holterhoek zullen vertrekken. Dit gebouw zal gerealiseerd worden aan de rand van het antenneveld. De twee bestaande gebouwen die nu gesitueerd zijn op het bestaande antenneveld aan de Noachweg zullen worden gesloopt. Deze hebben een gezamenlijk oppervlak van 53 M2.

De benodigde extra gronden zijn door defensie inmiddels in eigendom verworven. Deze gronden hebben de bestemming agrarisch gebied. De bestemming zal hiervan omgezet worden naar militaire doeleinden. Naast het plaatsen van de antennes dient hier de mogelijkheid te zijn tot het plaatsen van bebouwing ten behoeve van het antennesysteem. Het betreft hier in ieder geval een gebouw ten behoeve van het opvangen van de antennesignalen van het nieuwe systeem. Van hieruit worden met behulp van distributiekabels de signalen verder verspreid. Defensie heeft ter compensatie de boerderij met bestaande opstallen aan de Noachweg 1 met een oppervlakte van circa 350 m2 opgekocht en gesloopt.

Het terrein aansluitend aan de noordzijde van Kamp Holterhoek aan de Zwiilbroekseweg zal worden gebruikt voor antenne-testdoeleinden. Het is belangrijk dat hiervoor dezelfde planologische mogelijkheden worden gecreëerd als voor het hoofdantenneveld. Het is immers de bedoeling dat hier

antennes worden getest om later in gebruik te nemen op het hoofdantenneveld. Het testantenneveld is tijdens de vorige planologische procedure al gerealiseerd middels een artikel 19, lid 1 Wet op de ruimtelijke ordeningsvrijstelling. Het testantenneveld wordt niet continu gebruikt.

Teneinde de beoogde bouw van de masten en het gebruik ten behoeve van militaire doeleinden mogelijk te maken is een herziening van het vigerende bestemmingsplan buitengebied noodzakelijk. Voorts zullen de percelen, gelegen aan de Noachweg die nog wel bestemd zijn voor militaire doeleinden, maar niet meer als zodanig worden gebruikt, een agrarische bestemming krijgen.

Voor de plannen heeft Defensie een "Startnotitie Bestemmingsplanherziening inrichting antennevelden" opgesteld. Deze startnotitie is opgenomen in bijlage I.

Landschappelijke inpassing/ Inrichting antennevelden

De antennes hebben een maximale hoogte van 15 meter, zijn klein en smal van stuk en zullen in een omgevingsvriendelijke kleur worden geplaatst. Rondom de terreinen bevindt zich laanbeplanting in de vorm van bomen. Hierdoor is het antennesysteem van een afstand nauwelijks met het blote oog zichtbaar. Aangezien voor het ontvangen van de signalen het noodzakelijk is dat er een bepaalde obstakelvrije zone is in een bepaald opstijpunt, is onderbegroeiing hoger dan 0,5 – 1 meter een belemmering voor het goed functioneren van het antennesysteem. De bestaande onderbegroeiing zal dan ook worden verwijderd. Voor zover de onderbegroeiing een laag, struweelachtig karakter heeft tot circa 0,5 – 1 meter hoog, is rooien niet nodig. Het toekomstige beheer zal zich richten op het voorkomen van doorgroeien van opgaande bomen uit de struweellaag. Enig laag struweel (braam) maakt bovendien de toegang tot het terrein, dat niet omrasterd zal worden, lastiger. Als bovendien de aangrenzende bermsloot natuurtechnisch verder wordt uitgegraven (zoveel mogelijk een flauw talud aan de noordkant en een steil talud aan de zuidkant met variaties daarop voor de noord- zuid lopende bermsloot langs de Noachweg) wordt het totale beeld dat bezoekers ongewenst zijn, versterkt. Deze natuurtechnische inrichting is, in combinatie met de door defensie gewenste hoge grondwaterstand, bovendien goed voor amfibieën.

Verder zullen watergangen op het terrein gedempt worden en zullen de watergangen om het terrein worden verbreedt met ontwikkeling van natuurwaarden en eventueel zeer lage begroeiing (braam). Er zal bij de inrichting van het terrein waar mogelijk is, geprobeerd worden de natuurwaarden van het terrein te vergroten en tevens de waterstand te verhogen. Er wordt gekozen voor een extensief beheer. Aangezien de gronden nu nog in gebruik zijn ten behoeve van het agrarische gebruik, zal dit op zichzelf al een positief effect hebben op de vegetatie en natuurwaarden.

Voor wat betreft een uitgebreide verdere behandeling van de inrichting en beheer van het terrein wordt verwezen naar de startnotitie opgenomen in bijlage I.

Flora en faunawet

Volgens artikel 2 van de in april 2002 in werking getreden Flora en faunawet onderzocht te worden of er bijzondere diersoorten aanwezig zijn op de locatie waarop nieuwbouw plaats vindt. Op 1 oktober 2002 is er door DGW&T, Inventarisatie en Monitoring Natuurwaarden ter plekke de flora en fauna onderzocht. Dit rapport is opgenomen in bijlage II. Conclusie van dit onderzoek is dat er geen bijzondere dier- en of plantensoorten aanwezig zijn in het gebied. Er zou verstoring van de eventueel aanwezige broedvogels plaats kunnen vinden wanneer de geplande werkzaamheden in het broedseizoen (15 maart – 1 juli) plaats zullen vinden. De uitvoering zal indien mogelijk dan ook plaatsvinden buiten het broedseizoen. De aanpassing van het gebruik en beheer van het terrein zal een positieve invloed hebben op de vegetatie, en zal tevens ten goede komen van broedvogels en kleine dieren. In juni 2004 is er nog aanvullend een weidevogelkartering voor het antenneveld uitgevoerd. Dit rapport is tevens opgenomen in bijlage II. Op basis van deze gegevens worden er geen negatieve effecten verwacht voor vogels en andere dieren.

Archeologische waarden

Er dient beoordeeld te worden of de instandhouding en bescherming van archeologisch erfgoed op voldoende wijze zijn gewaarborgd. Door ondertekening van het verdrag van Malta heeft Nederland zich verplicht tot het tijdig betrekken van de archeologische belangen bij plannen met een ruimtelijk planologisch aspect. Op basis van de provinciale Archeologische Monumentenkaart (blad 34gz) kan geconstateerd worden dat zich ter plekke van deze planwijziging geen terreinen van archeologische betekenis bevinden.

Verder is er door het Archeologische Adviesbureau RAAP onderzocht of er in de buurt archeologische vindplaatsen bekend zijn. Het blijkt dat er op de betreffende terreinen geen archeologische vindplaatsen bekend zijn. Het meest noordelijke terrein ligt in een gebied met vochtige veldpodzolgronden. Deze bodems hebben in principe een middelmatige archeologische verwachting. De kans op archeologische resten is niet zo groot. Als er hier archeologische resten voorkomen dat is de kans het grootst op een ruggetje dat zich direct ten westen van de hier gelegen zandweg bevindt. Een eerder onderzoek direct ten noorden van het kamp heeft geen archeologische vondsten opgeleverd.

Het meest zuidelijke terrein ligt grotendeels in een nat gebied met beekerdgronden. Dit gebied heeft een lage archeologische verwachting. De kans op archeologische resten is zeer gering.

RAAP adviseert om ter plekke ten tijde van de bouwwerkzaamheden een archeoloog aanwezig te hebben. Dit omdat verder archeologisch onderzoek zeer moeilijk is vanwege de bodemsamenstelling (nat en zeer grindig). Wanneer er ter plekke een archeoloog aanwezig is kan als er toch archeologische resten in de bodem voorkomen, deze worden beschermd. Dit is met Defensie kortgesloten.

Habitatrichtlijn

De betreffende percelen liggen op circa 5000 m van het natuurgebied Haaksbergerveen. Dit natuurgebied is aangemeld op grond van de Europese habitatrichtlijn.

Op grond hiervan moet worden beoordeeld of het voorgenomen project de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied aantast. In voorkomend geval moeten inspraakmogelijkheden worden geboden. Gezien de aard van de herziening en de afstand tot het begrensd gebied is aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Haaksbergerveen niet te verwachten.

Bodem

De betrokken percelen zijn niet onderzocht op bodemverontreiniging. De te realiseren bebouwing betreft geen voor mensen toegankelijke gebouwen. Voorts is hier sprake van gronden die altijd zijn gebruikt als gras- of bouwland. Er wordt volstaan met het verwijzen naar de toelichting van het bestemmingsplan Buitengebied in verband met dit onderwerp.

Water

Het terrein zal niet worden gedraineerd of anderszins worden afgewaterd. Zomogelijk wordt het water dat via de bestaande watergangen wordt aangevoerd, vastgehouden op het hoofdantenneveld. De ontvangstkwaliteit van de signalen wordt beter naar mate de ondergrond natter is. Dit heeft te maken met de elektrische geleidbaarheid van de grond. Om het terrein zo nat mogelijk te maken wordt de drainage onklaar gemaakt en worden de aanwezige greppels op het hoofd antenneveld gedicht. Wel worden, om de toegang tot het terrein te bemoeilijken, rondom het terrein de bestaande sloten en watergangen verbreed. Bij de aanleg respectievelijk aanpassing van de bestaande watergangen zal getracht worden de natuurwaarden te verhogen (zie kopje "Landschappelijke inpassing/Inrichting antennevelden).

De nattere omstandigheden en het afwisselend droog en nat zijn, is ideaal voor natuurontwikkeling. Bezien wordt of er een overloop kan worden gecreëerd of de afwatering van de omgeving op het hoofdantenneveld te laten eindigen.

Er worden geen nadelige gevolgen verwacht door de vernatting voor omliggende terreinen, gezien het feit dat de belangrijkste watergang, nummer 268, niet gedempt gaat worden en de omliggende sloten verbreed gaan worden. Er is hierover overleg geweest met het waterschap Rijn & IJssel. Om toch te kunnen onderzoeken of de voorgenomen maatregelen leiden tot vernatting van de omliggende

terreinen vindt er monitoring van de grondwaterstand plaats. Nadat de inrichting van het terrein voltooid is zullen er opnieuw metingen worden uitgevoerd.

Juridische aspecten

Voor wat betreft de juridische aspecten wordt deels aangesloten bij de voorschriften van het bestemmingsplan Buitengebied. Aan de percelen waar de antennes worden opgericht zal een extra aanduiding worden opgenomen op grond waarvan enkel alleen het antennesysteem met bijbehorende bebouwing kan worden gerealiseerd.

De voorschriften van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Eibergen, vastgesteld bij raadsbesluit van 27 juni 1995 en goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Gelderland op 26 januari 1996, nr. RG95.34567 zijn van toepassing met dien verstande dat de artikelen 1 en 18 als volgt worden aangevuld.

Aan artikel 1 de begripsbepalingen, wordt de volgende definitie toegevoegd:

Antenne: stang of stangenstelsel respectievelijk draad of draadsamenstel en apparatuur voor het ontvangen van elektromagnetische golven.

Na artikel 18, lid 2, sub c, sub d en e toevoegen, welke als volgt luiden:

d. daar waar op de plankaart de aanduiding "An" voorkomt mogen worden gebouwd:

- antennes met een maximale hoogte van 15 meter;
- bebouwing ten behoeve van het antennesysteem met een maximaal oppervlakte van 250 m² en een maximale bouwhoogte van 8 meter;
- andere bouwwerken met een maximale hoogte van 8 meter.

e. daar waar op de plankaart de aanduiding "At" is opgenomen mogen worden gebouwd:

- antennes met een maximale hoogte van 15 meter;
- andere bouwwerken met een hoogte van maximaal 8 meter.

Na artikel 18, lid 3 sub b toevoegen, welke als volgt luidt:

b. burgemeester en wethouders kunnen vrijstelling verlenen voor het gestelde in lid 2, sub d en e voor wat betreft de hoogte van de antennes tot een maximale hoogte van 30 meter, mits aangetoond is dat deze hoogte nodig is voor het verkrijgen van betreffende informatie en dit van een tijdelijke aard is.

Economische uitvoerbaarheid

De economische uitvoerbaarheid is niet onderzocht, omdat de onderhavige herziening geen financiële consequenties voor de gemeente heeft. Het ministerie van Defensie heeft schriftelijk laten weten, per brief van 27 maart 2000, aan omwonenden die bedenkingen hebben ingediend tegen het oude plan, verzoeken in het kader van artikel 49 WRO (planschade) voor haar rekening te nemen. Deze brief is opgenomen in bijlage III.

Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Op 22 december 2003 is er een voorlichtingsavond georganiseerd voor buurtbewoners. De nieuwe plannen van Defensie zijn daar gepresenteerd en over het algemeen positief ontvangen. Het voorontwerpplan heeft van 11 maart 2004 tot en met 8 april 2004 ten behoeve van de inspraak voor een ieder ter inzage gelegen. In deze periode is er een mondelinge reactie binnengekomen. Korthedshalve wordt verwezen naar het vastgestelde inspraakverslag opgenomen in bijlage IV.

Van 12 augustus 2004 tot en met 9 september 2004 heeft het ontwerp bestemmingsplan voor een ieder ter inzage gelegen met de mogelijkheid zienswijzen in te dienen.

Van deze mogelijkheid is door niemand gebruik gemaakt.

Gevoerd vooroverleg ex artikel 10 van het Besluit op de ruimtelijke ordening

Bij brief van 8 maart 2004 is het voorontwerpplan –ter uitvoering van het bepaalde in artikel 10 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening- toegezonden aan:

1. Gastransport Services, Afdeling Grondzaken, Postbus 162, 7400 AD te Deventer;
2. De NUON-GAMOG, Postbus 73, 7202 AB te Zutphen;
3. Vitens Gelderland, Sector E & L, Afdeling Planning Infra, Postbus 15, 7000 AA te Doetinchem;
4. Waterschap Rijn & IJssel, Postbus 148, 7000 AC te Doetinchem;
5. KPN Telecom Netwerkdiensten, Afdeling UTN Straalverbindingen, Postbus 9107, 7300 HR te Apeldoorn;
6. KPN Telecom, Kantoor Hengelo, Postbus 5000, 7550 GE te Hengelo;
7. GLTO Deventer, Postbus 126, 7400 AC te Deventer;
8. Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek, Kerkstraat 1, 3811 CV te Amersfoort;
9. De Inspectie van de Ruimtelijke Ordening, Postbus 9013, 6800 DR te Arnhem;
10. Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX te Arnhem.

De instanties genoemd onder 2, 5 en 7 hebben niet gereageerd.

De instanties genoemd onder 1, 3 en 8 hebben gereageerd met de schriftelijke mededeling dat ze ten aanzien van het voorontwerpplan geen opmerkingen hebben.

De instantie genoemd onder 4, het waterschap, heeft schriftelijk gereageerd met de volgende opmerkingen:

1. In de startnotitie ziet het waterschap graag vermeld dat het tenstantenneveld tevens gebruikt wordt als buffer van overtollig hemelwater afkomstig van het verharde oppervlakte van het defensiecomplex;
2. de watergangen 268, 269 en 270 hoeven niet als watergangen bestemd te worden. Wel dient de doeleindenomschrijving uitgebreid te worden met "waterhuishoudkundige voorzieningen van lokale aard".
3. de gevolgen van de vernatting van de terreinen voor de omliggende agrarische gronden dienen onderzocht te worden, eventueel in overleg met het waterschap.

Gemeentelijke reactie

Ad 1. De startnotitie is naar aanleiding van deze opmerking aangepast.

Ad 2. De watergangen 269 en 270, zoals aangegeven door het waterschap, liggen buiten het plangebied. De watergang 268 ligt gedeeltelijk in het plangebied (hoofdanneveld) maar is, en was in het oorspronkelijke plan ook niet, niet bestemd als water. De doeleindenomschrijving is wel aangepast.

Ad 3. Naar aanleiding van deze opmerking is de paragraaf water in de toelichting aangepast. Er is vanuit defensie overleg geweest met het waterschap. Er is gekozen om de waterstand te monitoren zodat eventuele vernatting van omliggende terreinen gemeten kan worden. Het ligt niet in de verwachting dat er negatieve gevolgen op zullen treden, aangezien de sloten om het terrein zullen worden verbreedt en de belangrijkste watergang 268 niet zal worden gedempt.

De instantie genoemd onder 6, KPN Telecom, heeft schriftelijk gereageerd met de volgende opmerkingen:

KPN verzoekt bij de nadere uitwerking van de plannen rekening te houden met de belangen van KPN, zoals het vrijhouden van tracés in onder meer openbare grond en het beschikbaar stellen van ruimten voor het plaatsen van mogelijke kabelverdeelkasten van KPN. Dit zijn geen belangen die ruimtelijke impact hebben en er vinden ook geen ontwikkelingen plaats in openbare grond. Of de eigenaar van de grond eventueel ruimte wil vrijstellen voor het plaatsen van mogelijke kabelverdeelkasten is aan hen. De reactie is doorgegeven aan defensie, die heeft inmiddels hierover met KPN gesproken.

Een andere opmerking is het vrijhouden van straalverbindingsspaden van de KPN. Het gebied valt buiten het straalverbindingsspad van de KPN zoals aangegeven op de bestemmingsplankaart.

Er vindt geen aanpassing van het plan plaats naar aanleiding van deze opmerkingen.

De instantie genoemd onder 9, VROM inspectie, heeft schriftelijk laten weten geen opmerkingen te hebben en dat het plan een basis kan vormen voor het verlenen van vrijstelling op grond van artikel 19, lid 2 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

De instantie genoemd onder 10, Gedeputeerde Staten van Gelderland, heeft schriftelijk gereageerd met de volgende opmerkingen:

Dat er met betrekking tot het onderdeel water overleg is gevoerd met het waterschap en dat de binnen het plangebied aanwezige watergangen niet specifiek hoeven te worden bestemd, maar dat deze wel dienen te worden opgenomen in de doeleindenomschrijving.

Dat het gebied een lage verwachting heeft met betrekking tot archeologische waarden, maar dat defensie er toch heeft voor gekozen om de bouw te laten begeleiden door een archeoloog.

Dat er op basis van de uitgevoerde onderzoeken geen nadelige effecten worden verwacht voor vogels en andere dieren.

Dat het plan een basis kan vormen voor het verlenen van vrijstelling op grond van artikel 19, lid 2 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.